

U SELU DABRICA SVE VIŠE POVRATNIKA

Napisao Zoran Šukić

petak, 11 septembar 2009 12:08

U selu Dabrica, smještenom uz nekadašnju liniju ratnih dejstava, i okolnim selima koja pripadaju opštini Berkovići, proces povratka započet je krajem devedesetih godina. Do sada se u ove krajeve vratilo više od šezdeset posto stanovništva, a većinu čine bošnjačke povratničke porodice. Dabrička kotlina prostire se na krajnjem jugozapadnom dijelu Republike Srpske, na samoj granici sa Federacijom BiH. Dabrica je oduvijek bila „mješovito” selo. U njoj su živjele srpske, bošnjačke i hrvatske porodice, a tako je i danas. Procesom povratka, koji još traje, obnovljeno je pedesetak bošnjačkih kuća.

Stanovništvo, uglavnom starije, bez obzira na nacionalnost živi slično - od stočarstva, zemljoradnje i po koje penzije.

U selu pričaju da je Dabrica imala predispozicije da postane veliko i naseljeno mjesto. Tu mogućnost i želje njenih stanovnika uništio je ratni vihor.

Procesom povratka pokušava se oživjeti ovaj, nekada izuzetno, bogat kraj. Međutim, sudeći prema trenutnoj situaciji to će biti teško realizovati, jer se u Dabricu vraćaju uglavnom stariji ljudi čiji je radni vijek završen i koji mirne dane svoje penzije žele provesti tu. Mladi koji su otišli ne namjeravaju da se vrate, a oni malobrojni koji još tu borave pokušavaju naći način da odu. Alija i Nermina Omanović iz Dabrice su izbjegli 1992. godine. Osam godina kasnije kada je Dansko vijeće za implementaciju doniralo novac za obnovu pedesetak kuća, vratili su se na svoje ognjište gdje i sada žive.

„Početak je bio težak”, priča Alija i nastavlja: "Ljudi se brzo priviknu i na dobro i na zlo. Navikli smo na drugačije uslove. Danas živimo solidno. Posadimo nešto povrća, imamo stoku, a tu je i penzija, pa se preživljava.”

Nermina, Alijina supruga kaže da se odlično slažu sa komšijama Srbima. „Oduvijek je bilo tako. Bili smo jedni uz druge u svim uslovima. Niko od nas nije kriv za posljednja, ružna, dešavanja. Pokušavamo da zaboravimo. Opština Berkovići pruža nam podršku, kaže Nermina.

Osman Smajrudžić, takođe povratnik ističe da je Dabrica jedno od rijetkih mjesta u kojima nije bilo nikakvih incidentnih situacija nakon povratka.

Život Bošnjaka ne razlikuje se od života Srba u ovom kraju. Živi se od danas do sutra.

Potvrđuje to jedan od rijetkih mlađih ljudi u selu, Božidar Pudar čija je želja da pronađe neko drugo, ljepše mjesto za život.

Svi stanovnici, naravno oni stariji, sa sjetom pričaju o prošlim vremenima.

Od njih saznajemo da je Dabrica nekada bila prepoznatljiva po rudniku boksita. Prema nekim podacima, ovaj rudnik počeo je sa radom još prije Drugog svjetskog rata, a prestao početkom devedesetih godina. Nije bilo kuće, kažu mještani, iz koje na posao nije odlazio bar jedan rudar. A, kuća je bilo preko stotinu.

Danas je slika naputenog rudnika jeziva i tužna. Nagriza ga rđa, a pod njegove zidine povremeno se od kiše ili jake vreline jedino skloni neka životinja. Postoje „govorkanja” da bi se rudnik mogao aktivirati ponovo, jer u jami, tvrde mještani, ima rude.

Nakon rata u Dabrici su obnovljene katolička crkva i džamija Sefer- age Begovića koja je 2003. godine, kao najstarije džamija u ovom kraju, proglašena nacionalnim spomenikom kulture. Nad kanjonom rijeke Radimlje, iznad Dabrice, uzdiže se i staro srednjovjekovno utvrđenje Koštun koje običu rijetki prolaznici i namjernici.

Školu u Dabrici koja je donacijama obnovljena prije pet godina danas pohađa samo šest đaka, a nekada ih je, pamte mještani, bilo preko stotinu...

Dabrica, koja se po mnogo čemu razlikuje od ostalih hercegovačkih sela, ima mogućnosti za napredak, razvoj, za veći povratak i ostanak stanovništva. Za to, kažu stanovnici, trebaju

U SELU DABRICA SVE VIŠE POVRATNIKA

Napisao Zoran Šukić
petak, 11 septembar 2009 12:08

finansije, treba nečija pomoć.

Sigurno je da ima Hercegovaca koji bi mogli pomoći da ovo mjesto oživi. Bilo bi to „oživljavanje“ za dobrobit cijele Hercegovine. Možda se neko i sjeti ovog kraja...

N.Z.